

miną Kondratą. Tokia susibūrimo proga jis kartu su visais klausytojais prisiminė svarbiausius mūsų valstybės kūrimosi žingsnius, papasakojo, kaip buvo grindžiamas kelias į Lietuvos nepriklausomybę, prisiminė asmenybių, kurios paliko ryškiausią pėdsaką Lietuvos valstybingumo atkūrimo kelyje, likimus.

Gražiai buvome priimti ir Plungės rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje. B. Kundrotas susirinkusiesiems čia dar pateikė ir fragmentus iš Jadvygos Čiurlionytės atsiminimų apie Mikalojaus Konstantino Čiurlionio gyvenimą, kūrybą Žemaitijoje ir konkrečiai Plungėje.

Susitikimuose aptarėme ir tolesnio bendradarbiavimo galimybes, artimiausiu metu prof. Igno Končiaus palikuonių iniciatyva planuojamus organizuoti renginius.

Virginijos Končienės nuotraukose (nuo viršaus): V. Končienė, G. Končius, B. Kondrotas; Žlibinuose (iš kairės): B. Kondrotas, E. Tušinskienė, S. Žeimaitienė; koncertuoja Žlibinų kaimo dainininkės

(Atkelta iš 9 p.)

Tarp pasitraukusiųjų didelę dalį sudarė intelektualai: dailininkai, rašytojai, mokslininkai, pedagogai, vyresniųjų klasių gimnazistai, pasiturinčių šeimų nariai.

1985 m., Lietuvoje prasidėjus Atgimimo sąjūdžiui, į jį įsijungė ir Žemaitijos krašto visuomenė. Šis sąjūdis pirmiausia čia buvo siejamas su krašto kultūrinio atgimimu.

1987 m. vasarą Varniuose Žemaitijos mokslininkų ir jų bičiulių iniciatyva buvo surengta mokslinė konferencija, skirta regiono istorijos klausimams, Biržulio ežero tyrinėjimų dešimtmečiui. Šioje konferencijoje pirmą kartą iškelta idėja įkurti Žemaičių kultūros draugiją. Šios konferencijos tapo tradicinėmis ir rengiamos iki šiol.

1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Aukščiausioji Taryba, kurioje buvo ir didelis būrys žemaičių, paskelbė, kad Lietuvoje atkuriamas nepriklausomybė.

1991 m. sausio mėnesį, Sovietų Sąjungai mėginant įvykdyti perversmą Lietuvoje, ginti nepriklausomybės kartu su kitų Lietuvos istorinių regionų gyventojais pakilo ir žemaičiai. Jie budėjo savo rajonų ir miestelių valdžios įstaigose, vyko ginti parlamento į Vilnių, saugojo laisvą žodį Sitkūnuose (Kauno r.).

1991 m. gegužės 25 d. įvyko pirmasis Žemaičių kultūros draugijos suvažiavimas (pirmininku išrinktas Stasys Kasparavičius).

1991 m. išleistas pirmasis laikraštis žemaičių tarpe – „A mon sakā“, 1993 m. pabaigoje reorganizuotas į kultūros, istorijos žurnalą „Žemaičių žemė“ (redaktorė Danutė Mukienė).

1992 m. buvo priimta Lietuvos Konstitucija. Rengdami ją ir priimdami aktyviai dalyvavo ir žemaičių krašto žmonės.

1993 m. Lietuvą pirmą kartą su apaštališkuoju vizitu aplankė Romos popiežius – Jonas Paulius II. Žemaitijos krašto katalikai jo palaiminimo sulaukė ne tik atvykę į Vilnių, bet ir ant Kryžių kalno, Šiluvoje, kur šio vizito metu popiežius lankėsi.

1994 m. liepos mėnesį įkurta Žemaičių akademija (rektoriumi išrinktas prof. Adomas Butrimas).

1995 m. įkurta Akademinio žemaičių jaunimo korporacija „Samogitia“ (pirmoji korporacijos pirmininkė buvo Danutė Mukienė, dabar korporacijai vadovauja Loreta Mukaitė-Sungailienė).

1996 m. įkurtas Žemaičių kultūros informacijos centras Vilniuje (vadovė Danutė Mukienė).

1998 m. įkurtas Žemaičių kultūros, akademinio jaunimo ir vaikų rėmimo fondas (pirmoji pirmininkė – profesorė Viktorija Daujotytė).

2001 m. Lietuvos kryždirbystė, kuri žemaičių krašte turi itin galias ir tvirtas tradicijas, įtraukta į UNESCO Žmonijos nematerialaus ir žodinio paveldo šedevrų sąrašą.

2004 m. Vilniuje įsteigta visuomeninė organizacija „Regionų kultūrinių iniciatyvų centras“ (pirmininkė – „Žemaičių žemės“ žurnalo redaktorė Danutė Mukienė), kuris perėmė iki to laiko Žemaičių kultūros draugijos informacinio centro vykdytas pagrindines funkcijas.

2006 m. Telšiuose paminėtas Telšių vyskupijos įkūrimo 80-metis ir keletas kitų su miesto istorija susijusių jubiliejų.

2008 m. Telšiuose įvyko pirmasis Žemaičių festivalis. Jo metu įteiktos pirmosios trys Žemaičių žvaigždės. Telšių, Šilalės ir Skuodo rajonų savivaldybių pasiūlymu jos paskirtos minėtų rajonų žmonėms, daug nusipelnusiems žemaičių kultūrai.